

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ МЕНЕДЖЕРІВ ЛОКОМОТИВНОГО ДЕПО ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

WORK ORGANIZATION MANAGERS OF THE LOCOMOTIVE DEPOT RAILWAY TRANSPORT

Харчук О.Г.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування,
Державний університет інфраструктури та технологій

Kharchuk Olena

State University of Infrastructure and Technologies

В статті перераховані нормативні документи щодо кваліфікаційних характеристик професій працівників залізничного транспорту, починаючи з 1999 року, що втратили свою чинність, до 2016 року, де мова йде про Наказ Міністерства інфраструктури № 181 від 20.05.2016 року, який є на сьогодні довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників, Випуск 66 Залізничний транспорт і метрополітен, частина 1 «Керівники, професіонали, фахівці та технічні службовці», що узгоджений з Міністерством праці та соціальної політики України. Розкритий склад даного наказу та особливості посадових обов'язків працівників в залежності від конкретних умов та ситуацій сьогодення в порівнянні з установленими кваліфікаційними характеристиками професій. Розглянуті організаційна структура управління виробництвом локомотивного депо та основні функції управління депо. Приведені функціональні обов'язки начальника депо, головного інженера, заступника начальника депо по експлуатації, чергового по депо та майстра локомотивного депо. Розглянуто оперативне керівництво експлуатацією локомотивів, яке очолює заступник начальника депо по експлуатації, йому підкорені машиністи – інструктори, а їм – локомотивні бригади, і апарат чергових по депо, які мають в підпорядкуванні нарядчиків, операторів та техніків. Також розглянуте оперативне керівництво ремонтом локомотивів, яке покладено на заступника начальника депо по ремонту, якому підпорядковані старші майстри і майстри ремонтних дільниць і відділень.

Ключові слова: менеджер, організація праці, локомотивне депо, функціональні обов'язки, управлінський процес.

The article lists the normative documents regarding the qualification characteristics of the professions of railway transport workers, starting from 1999, which have lost their validity, until 2016, where we are talking about the Order of the Ministry of Infrastructure No. 181 dated 05/20/2016, which is currently a guide to the qualification characteristics of the professions employees, Issue 66 Railway transport and metro, part 1 "Managers, professionals, specialists and technical employees", agreed with the Ministry of Labor and Social Policy of Ukraine. The composition of this order and the specifics of the job duties of employees depending on the specific conditions and situations of today in comparison with the established qualification characteristics of the professions are revealed. The organizational structure of locomotive depot production management and the main functions of depot management are considered, namely: operative management of operation and repair of locomotives, technical management of production, quality control of work and products, technical and economic planning, financing and accounting, repair and energy maintenance of equipment, material – technical support, personnel management, administrative and economic services, etc. The functional responsibilities of the depot chief, chief engineer, deputy depot chief for operation, depot duty officer, and locomotive depot foreman are given. Operational management of the operation of locomotives, which is headed by the deputy head of the depot for operation, is considered, the drivers are subordinate to him – instructors, and the locomotive crews are subordinate to him, and the apparatus of duty officers at the depot, who have orderlies, operators and technicians under their command. Operational management of locomotive repair is also considered, which is entrusted to the deputy head of the repair depot, to whom senior foremen and foremen of repair stations and departments are subordinate. It was determined that for successful production and educational work, the manager needs to accurately fulfill his functional duties, skillfully use his rights and clearly imagine his responsibility for the work performed.

Keywords: manager, work organization, locomotive depot, functional duties, management process.

Постановка проблеми. В управлінні виробництвом важлива роль належить менеджерам, які займаються справами підбору і розстановки кадрів, де для роботи в апараті управління необхідно підбирати працівників добросовісних і досвідчених, а також таких, хто витримав перевірку відносно знайомства з основами організації праці, функціональних обов'язків, діловодства тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Були проведені дослідження стосовно нормативних документів щодо кваліфікаційних характеристик професій працівників залізничного транспорту. На сьогодні наказ Міністерства транспорту України № 601 від 17.12.99 року – розкриття кваліфікаційних характеристик професій робітників, Наказ Міністерства транспорту України № 834 від 28.11.2001 року, який розкриває кваліфікаційні характеристики професій керівників, професіоналів, фахівців та технічних службовців, зміни до них, що затверджені наказами Міністерства транспорту України від 17.01.2003 року № 34, від 04.08.2003 року № 591, від 27.02.2004 року № 137, також наказами Міністерства транспорту та зв'язку України від 14.10.2004 року № 907, від 14.10.2004 року № 911, від 27.06.2007 року № 562, наказами Міністерства інфраструктури України від 23.06.2011 року № 177, від 21.02.2013 року № 109 являються такими, що втратили чинність. На їх зміну вступив в чинність Наказ Міністерства інфраструктури України № 181 (v01817733-16) від 20.05.2016 року, який є довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників, Випуск 66 Залізничний транспорт і метрополітен, частина 1 «Керівники, професіонали, фахівці та технічні службовці» і цей документ узгоджений Міністерством праці та соціальної політики України [1; 2].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Однак саме питанням розподілу обов'язків між працівниками локомотивного депо залізничного транспорту не приділялося належної уваги і потребує подальшого розгляду та вивчення.

Постановкою завдання є розгляд управлінського процесу виконання функціональних обов'язків працівників локомотивного депо залізничного транспорту та рекомендації щодо їх розподілу для покращення якості функціонування підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. До наказу Міністерства інфраструктури України № 181 (v01817733-16) від 20.05.2016 року увійшли кваліфікаційні характеристики професій керівників, професіоналів, фахівців, технічних службовців та робітників, які найбільш часто зустрічаються відповідно розподілу і кооперації праці, що склалися. На їх основі розробляються посадові (робочі) інструкції у підрозділах залізничного транспорту та метрополітену України.

В них може допускатися уточнення переліку робіт, властивих посаді в конкретних умовах та ситуаціях сьогодення. В залежності від потреб, обов'язки, що передбачені певною посадою, можуть бути розділені на декількох працівників. А якщо підприємство проводить заходи щодо вдосконалення організації праці, впровадження інноваційних технічних засобів, зросту обсягів робіт, скорочення чисельності персоналу, обов'язки працівників можуть збільшуватися в порівнянні з установленими кваліфікаційними характеристиками професій. В цьому випадку виконавець може мати обов'язки, які передбачені кваліфікаційними характеристиками працівників інших посад, які є спорідненими за складністю чи складом робіт і не потребують зміни спеціальності, кваліфікації чи посадового найменування.

На локомотивному депо завданнями управління є виконання плану виробництва продукції по всіх показниках: створення умов для безперервного росту і технічного удосконалення виробництва, підвищення продуктивності праці, зниження собівартості і підвищення якості продукції, удосконалення форм мобілізації творчої ініціативи і активності працівників, виховання і підготовка персоналу.

У відповідності з виробничою структурою для кожного депо встановлюється структура управління і для керівництва виробництвом в депо створюється апарат керівництва, складений з відділів, секторів, які керують конкретними видами робіт, визначається певна спеціалізація інженерно – технічних працівників і службовців підприємства для виконання комплексу робіт одного конкретного призначення (по функціям) [3].

Для управління локомотивним депо необхідне здійснення наступних основних функцій рис. 1.

Локомотивне депо очолює начальник, призначений згідно установленої номенклатури посад. Він несе відповідальність за виконання наказів і вказівок Укрзалізниці, управління своєї залізниці і служби локомотивного господарства.

Здійснення задач, передбачених «положенням про локомотивне депо» керує виробничо – фінансовою діяльністю депо.

Начальник депо розпоряджається майном і засобами депо, укладає договори, видає доручення і підписує грошові документи в межах своїх прав, видає накази і розпорядження, заохочує добрих і накладає стягнення на безвідповідальних працівників [4].

Першим заступником начальника являється головний інженер. Його функціональні обов'язки наведені на рис. 2. Це забезпечувати технічне керівництво виробництвом, розробляти та впроваджувати інженерно – технічні заходи по інноваційній техніці, найбільш прогресивних технологічних процесах, механізації та

Рис. 1. Основні функції управління локомотивним депо

Джерело: складено за джерелами [4–6]

автоматизації трудомістких робіт, поліпшенню використання обладнання і інших виробничих засобів, забезпеченню виконання «Правил техніки безпеки» і промислової санітарії на всіх виробничих учасках. Головному інженерові підпорядковуються головний механік, головний технік, лабораторія та виробничо-технічний відділ. Головний механік очолює ремонтно-будівельну групу, ремонтників обладнання та інструментальну групу.

В сучасних умовах безперервного зростання обсягу роботи депо, технічного озброєння і інформації збільшується трудомісткість робіт по управлінню виробництвом, отже зростає роль інженерів і техніків. Від рівня технічної і економічної підготовки, практичного досвіду роботи, ініціативи і творчого підходу до справи залежать результати виробничої діяльності всього колективу депо, виробничих учасників, змін і бригад.

Оперативне керівництво експлуатацією локомотивів очолює заступник начальника депо по експлуатації, якому підкорені машиністи –

інструктори, яким підпорядковуються локомотивні бригади, і апарат чергових по депо, які мають в підпорядкуванні нарядчиків, операторів та техніків.

Черговий по депо здійснює керівництво працівниками спільної зміни, які забезпечують підготовку і видачу локомотивів для поїзної і інших видів робіт. Він безпосередньо підпорядкований заступнику начальника депо по експлуатації, а в оперативному відношенні – оперативно-розпорядному апарату держадміністрації по перевезенню вантажу і пасажирів (апарату відділення дороги).

Функціональні обов'язки чергового по депо наведені на рис. 3.

Черговий по депо (рис. 3) несе відповідальність за стан трудової і державної дисципліни серед працівників своєї зміни; виконання добового плану видачі локомотивів; екіпірування локомотивів і своєчасну явку локомотивних бригад; забезпечення відпочинку локомотивних бригад, передбаченого трудовим законодавством; своєчасну постановку прибулих

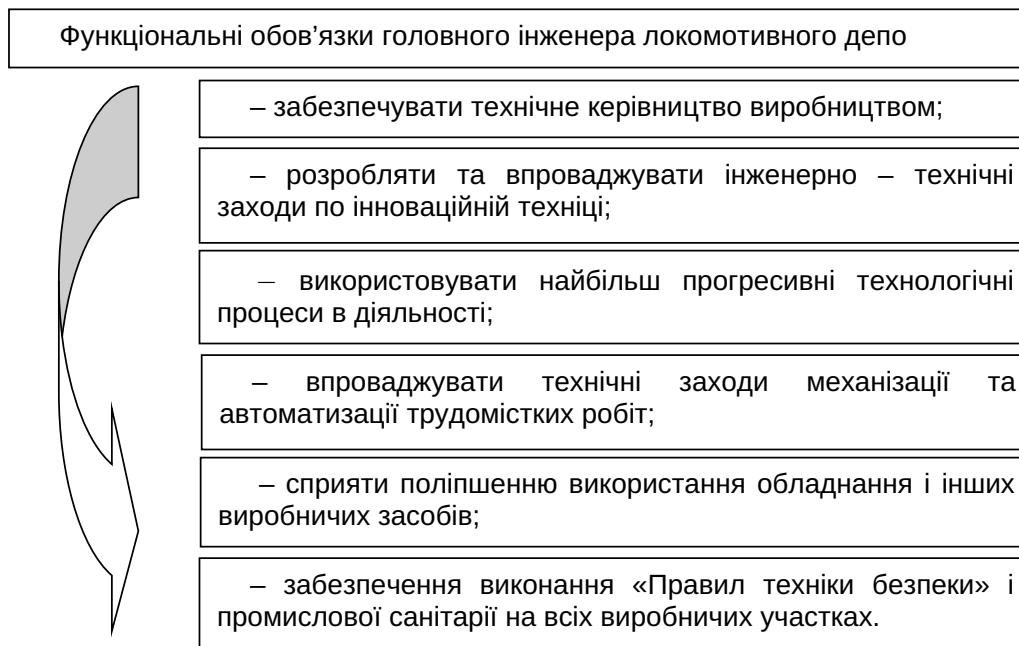

Рис. 2. Функціональні обов'язки головного інженера локомотивного депо
Джерело: складено за джерелами [1; 2; 6]

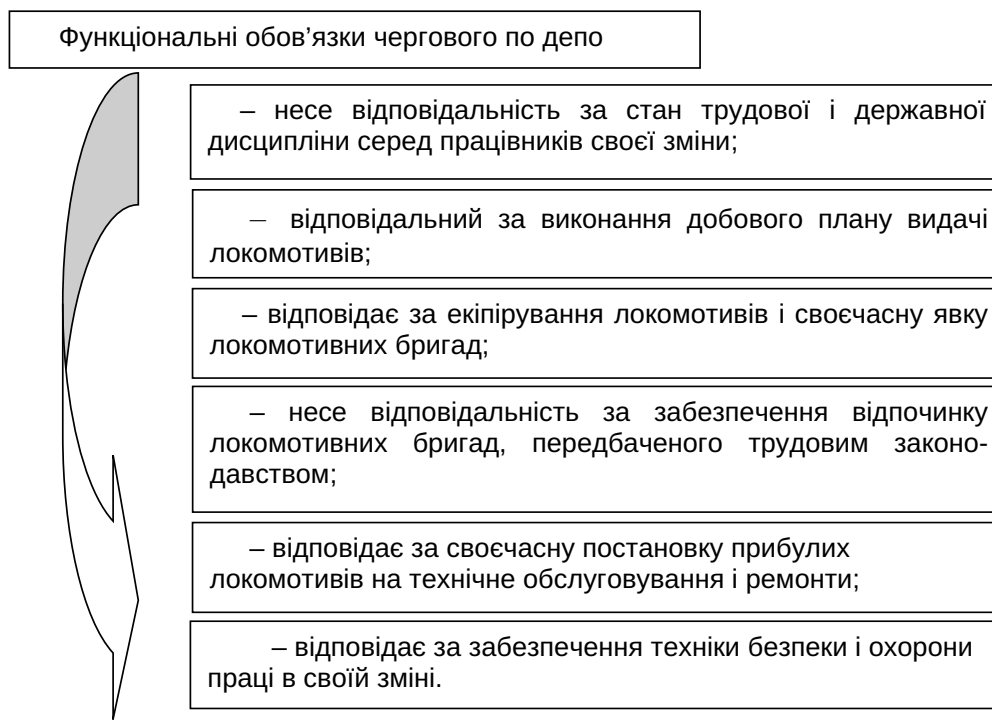

Рис. 3. Функціональні обов'язки чергового по депо
Джерело: складено за джерелами [4; 6]

локомотивів на технічне обслуговування і ремонт; забезпечення техніки безпеки і охорони праці в своїй зміні.

Оперативне керівництво ремонтом локомотивів покладено на заступника начальника депо по ремонту, якому підпорядковані старші

майстри і майстри ремонтних дільниць і відділень. В локомотивному депо важливу роль грає майстер, який є повноправним керівником і безпосереднім організатором виробництва і праці на своїй дільниці. Функціональні обов'язки майстра депо наведено на рис. 4.

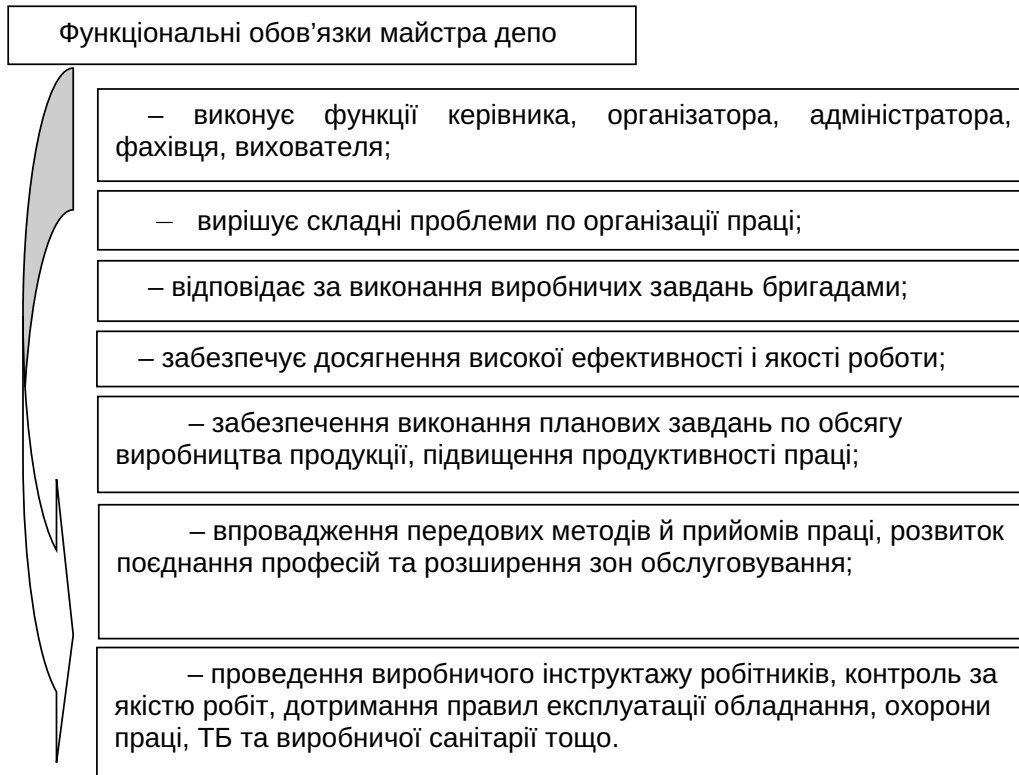

Рис. 4. Функціональні обов'язки майстра депо

Джерело: складено за джерелами [5; 6]

Майстер депо керує комплексними і спеціалізованими бригадами, складеними з робітників різних професій, які виконують ремонт тягового рухомого складу. Посади майстрів у локомотивному депо займають, як правило, особи які мають вищу і середню спеціальну освіту. Інколи майстрами можуть бути Він виконує функції (рис. 4) керівника, організатора, адміністратора, фахівця, вихователя, вирішує складні проблеми по організації праці, виконанню виробничих завдань, досягненню високої ефективності і якості роботи.

Для успішної виробничої і виховної роботи майстер повинен точно і суворо виконувати свої обов'язки, уміло використовувати права, чітко уявляти свою відповідальність за роботу. Функціональні обов'язки майстра зафіксовані в «Типовому положенні про майстра виробничої дільниці» [3; 4; 6].

Висновки. Отже, управлінський процес виконання функціональних обов'язків працівників локомотивного депо залізничного транспорту є складним та потребує ретельного та якісного виконання всіх вимог щодо основ організації праці, діловодства та задач, що передбачені «положенням про локомотивне депо». Від взаємопов'язаних та своєчасних дій всього керуючого персоналу залежить покращення виробничо – фінансової діяльності депо, виконання виробничої програми, досягнення високої ефективності та якості функціонування підприємства.

Успішна робота локомотивного депо як складової залізничного транспорту, забезпечить отримання прибутку залізницею від перевезень для забезпечення соціально-економічних інтересів членів трудового колективу й удосконалення виробництва.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 66 Залізничний транспорт і метрополітен. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0834361-01#Text>.
2. Наказ Міністерства інфраструктури України «Про затвердження та введення в дію Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, Випуск 66 «Залізничний транспорт і метрополітен». URL: https://vk24.ua/regulations_and_jurisprudence/nakazi/nakaz-ministerstva-infrastrukturi-ukraini-pro-zatverdzhennya-ta-vvedennya-v-diyu-dovidnika.
3. Бабанін О.Б., Жалкін С.Г. Локомотивне господарство: конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2016. Ч. 1. 33 с.

4. Про затвердження Положення про порядок вивчення та перевірку знань нормативних актів з безпеки руху поїздів та маневрової роботи працівниками залізничного транспорту України. Наказ, Положення від 14.06.2007 № 499. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/re14044?an=444&ed=2007_06_14.
5. Економіка і організація локомотивного господарства: підручник. Харків : УкрДАЗТ, 2011. 410 с.
6. Організація роботи локомотивного депо. URL: http://4ua.co.ua/management/za2bd69b4c43a88521316d27_0.html.

REFERENCES:

1. Dovidnyk kvalifikatsiynykh kharakterystyk profesiy pratsivnykiv (2016) [Directory of qualification characteristics of employees' professions]. Vypusk 66. Zaliznychnyy transport i metropoliten. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0834361-01#Text>.
2. Nakaz Ministerstva infrastruktury Ukrayiny «Pro zatverdzhennya ta vvedennya v diyu Dovidnyka kvalifikatsiynykh kharakterystyk profesiy pratsivnykiv, Vypusk (2016) [Order of the Ministry of Infrastructure of Ukraine "On approval and implementation of the Handbook of qualification characteristics of employees' professions, Issue 66 "Railway transport and metro"]. Available at: https://vk24.ua/regulations_and_jurisprudence/nakazi/nakaz-ministerstva-infrastruktury-ukraini-pro-zatverdzhennya-ta-vvedennya-v-diyu-dovidnika.
3. Babanin O.B., Zhalkin S.H. (2016) Lokomotyvne hospodarstvo: konspekt leksiy. [Locomotive management: Synopsis of lectures]. Kharkiv: UkrDUZT.
4. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro poriyadok vyvchennya ta perevirku znan' normatyvnykh aktiv z bezpeky rukhu poyizdiv ta manevrovoyi roboty pratsivnykamy zaliznychnoho transportu Ukrayiny. Nakaz, Polozhennya vid 14.06.2007 № 499. Available at: https://ips.ligazakon.net/document/view/re14044?an=444&ed=2007_06_14.
5. Ekonomika i orhanizatsiya lokomotyvnoho hospodarstva (2011) [Economics and organization of the locomotive industry]: pidruchnyk. Kharkiv: UkrDAZT.
6. Orhanizatsiya roboty lokomotyvnoho depo [Organization of the locomotive depot]. Available at: http://4ua.co.ua/management/za2bd69b4c43a88521316d27_0.html.